

1. Referentie

Referentie	Laurijssen, I. & Glorieux, I. (2003). Gelijkheid komt niet met de jaren. De invloed van sociale achtergrond en geslacht tijdens de schoolloopbaan. <i>Mens & Maatschappij</i> , 78, (4), 379-403.
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	0025-9454
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

Het is algemeen aangenomen dat status de dag van vandaag, meer dan in het verleden, gebaseerd is op 'verdiensten' eerder dan op 'toegeschreven kenmerken', zodanig dat onderwijs, als een indicator van individuele mogelijkheden, belangrijker is geworden in het proces van sociale mobiliteit. Zoals in de meeste westerse samenlevingen, is de onderwijsparticipatie in Vlaanderen sterk gestegen gedurende de tweede helft van de voorbije eeuw. Maar betekent dit ook dat de kansen in het onderwijs meer gelijk zijn geworden? Gebruikmakend van de data van 3000 Vlaamse 23-jarigen, bestuderen Laurijssen en Glorieux de invloed van sociale achtergrond en geslacht op de schoolloopbanen. Ze onderzochten of, en hoe, 'keuzes' en bereikte posities de verdere schoolloopbaan beïnvloeden en in welke mate sociale achtergrond en geslacht de processen van onderwijssucces nog steeds beïnvloeden.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Onderwijs
Trefwoord(en)	Gender, hoger onderwijs, kansenongelijkheid, secundair onderwijs, schoolloopbanen, studieprestaties

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Ilse Laurijssen & Ignace Glorieux TOR-onderzoeksgroep Vakgroep Sociologie Vrije Universiteit Brussel Pleinlaan 2 1050 Elsene Tel: 02/629.20.24 Fax: 02/629.30.52 Torgroep@vub.ac.be www.vub.ac.be/TOR

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Beïnvloeden 'keuzes' en bereikte posities het verdere verloop van de schoolloopbaan en welke rol spelen sociale achtergrond en geslacht hierbij?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Secundaire analyse: een analyse aan de hand van data verzameld door de interuniversitaire onderzoeksgroep SONAR (acroniem voor Studiegroep van Onderwijs naar Arbeidsmarkt) uit 1999.
Onderzochte groep	3000 Vlaamse 23-jarigen vulden de vragenlijst in.
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Sociale herkomst en lengte schoolloopbaan	Een algemene analyse van participatieratio's illustreert dat leerlingen met hoogopgeleide en werkende ouders meer kansen hebben om langer onderwijs te volgen dan leerlingen met lager opgeleide en/of niet werkende ouders. Vooral de opleiding van de vader en moeder spelen hierbij een belangrijke rol.
Schooltrajecten	Hoewel de structuur van het Vlaamse onderwijs slechts weinig beperkingen oplegt, is het aantal verschillende reëel gevolgde trajecten beperkt. In theorie laat het secundair onderwijs 48 mogelijke combinaties of 'types' loopbanen toe. In de praktijk doen zich bij de 3000 respondenten slechts 23 combinaties voor, 11 van de combinaties komen evenwel in minder dan één procent van de gevallen voor. Het is voor leerlingen vrij gebruikelijk hun schoolloopbaan verder te zetten op het bereikte studieniveau, het is ook niet ongebruikelijk om af te dalen naar een lager gewaardeerd onderwijstype, maar het is heel ongewoon dat iemand opklimt naar een hoger geacht studieniveau. 41% van de ondervraagden begon het middelbaar onderwijs in de A-stroom en eindigde ook in het algemeen onderwijs.
Geslacht en schooltrajecten	De 'normale' doorstroming in het algemeen secundair onderwijs komt vaker voor bij meisjes dan bij jongens. Het afzakken tijdens het secundair onderwijs komt meer voor bij jongens. Meisjes die hoog starten in het middelbaar onderwijs, eindigen ook hoog; meisjes die laag eindigen, begonnen ook laag. Deze gegevens suggereren dat jongens (of hun ouders) vaker het middelbaar onderwijs aanvatten met onrealistische ambities die ze dan moeten bijstellen naarmate ze het moeilijker krijgen.
Sociale herkomst en schooltrajecten	Er zit een duidelijke ordening in de sociale achtergrond van de leerling naar trajecttype. Het is duidelijk dat de leerlingen in het hoogste ASO-type vooral uit families komen met een hogere sociale status dan de leerlingen uit de andere types. De 5% leerlingen die het secundair onderwijs aanvangen in het voorbereidend beroepsonderwijs onderscheiden zich door een sterk uitgesproken lagere sociale achtergrond.
Geslacht, sociale herkomst en slaagkansen	Het verschil in slaagkansen tussen jongens en meisjes neemt stelselmatig toe- in het voordeel van de meisjes- naarmate de secundaire schoolloopbaan vordert. Ook de sociale herkomst is van belang voor de slaagkansen. De invloed is het sterkst in het eerste leerjaar van het secundair onderwijs. Naarmate men verder in de schoolloopbaan zit, vermindert klaarblijkelijk de rol van het sociaal milieu. De invloed van het sociale milieu op de slaagkansen is voor meisjes sterker dan voor jongens. De grotere –positieve- invloed van de sociale herkomst is voor meisjes het sterkst in het begin van het secundair onderwijs. Dit differentieel effect van sociale achtergrond naar geslacht neemt af naarmate de schoolloopbaan vordert.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/